

Risk Conference 17 - 18/10/2019
Esplanade Zagreb Hotel

IFRS 9 Review of SEE experiences:

**Implementation and moving
towards business-as-usual in the
post implementation era**

Tea Bažant, Hrvatska poštanska banka d.d.

Zagreb, 18. 10. 2019.

Sadržaj

1. Kontrola procesa i kontrola mehanizama

2. Dokumentiranost

**3. Utvrđivanje i praćenje granica upotrebe
analiziranih modela**

**4. Razmimoilaženje očekivanja u odnosu na
supervizore**

Pregled

OMRS je 24. srpnja 2014. godine objavio konačnu verziju Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja (IFRS) 9 „Financijski instrumenti“ – obvezna retroaktivna primjena u 2018.

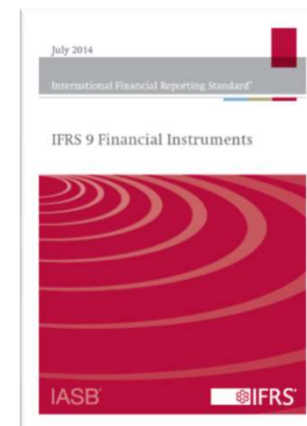
Klasifikacija i mjerenje

Umanjenje vrijednosti

Opće računovodstvo zaštite

Računovodstvo makrozaštite

Zasebni projekt

Razlozi zamjene MRS-a 39 MSFI-jem

CILJEVI:

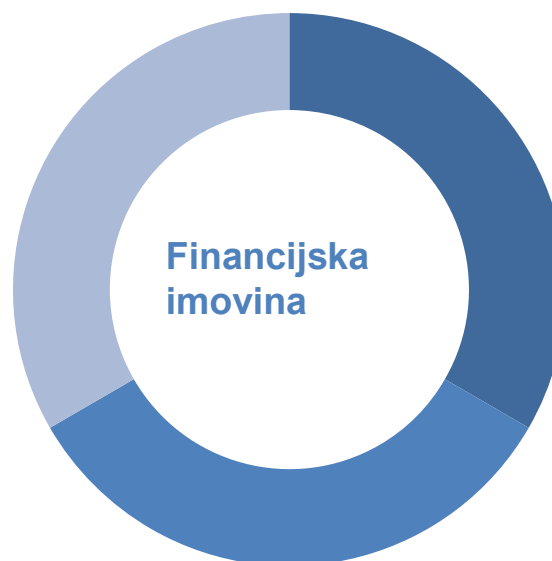
Pojednostavljenje – zamjena četiriju kategorija financijske imovine iz MRS-a 39:

- FV kroz DG
- Zajmovi i potraživanja
- Imovina koja se drži do dospijeca
- Imovina raspoloživa za prodaju

Konvergencija s US GAAP-om (napušteno)

Fer vrijednost kroz DG

Veći pritisak na mjerenje fer vrijednosti kao odgovor na kritike MRS-a 39 (FV kroz RDG kao preostala kategorija)

Amortizirani trošak

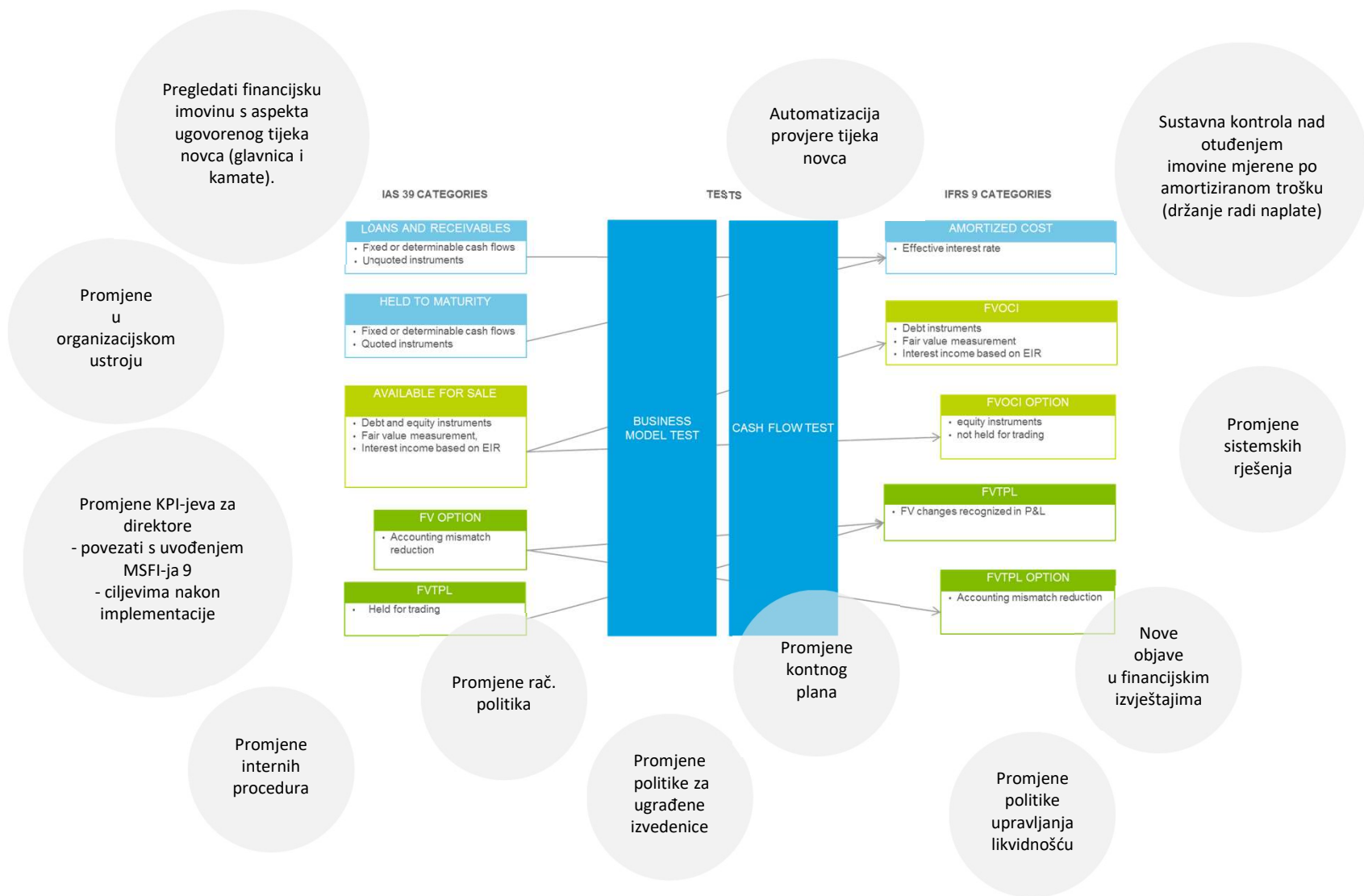
Samo kad su ispunjeni kriteriji

- Provjera poslovnog modela
- Provjera tijeka novca

Fer vrijednost kroz OSD

Dodano pri izradi Standarda

Izazovi kod implementacije standarda

1. Kontrola procesa i kontrola mehanizama

Segregacija dužnosti – tko je tko?

Poslovni model određuju *ključni rukovoditelji subjekta* (kako su definirani u MRS-u 24)

Poslovni model u pravilu se može odrediti prema **aktivnostima** koje subjekt poduzima **da bi ostvario** svoj **poslovni cilj**, npr.

Upravljanje skupinama financijske imovine radi realizacije određenog modela poslovanja

Procjena poslovnog modela prema MSFI-ju
9

ocjenjivanje **uspješnosti** poslovnog modela i **interno izvještavanje**

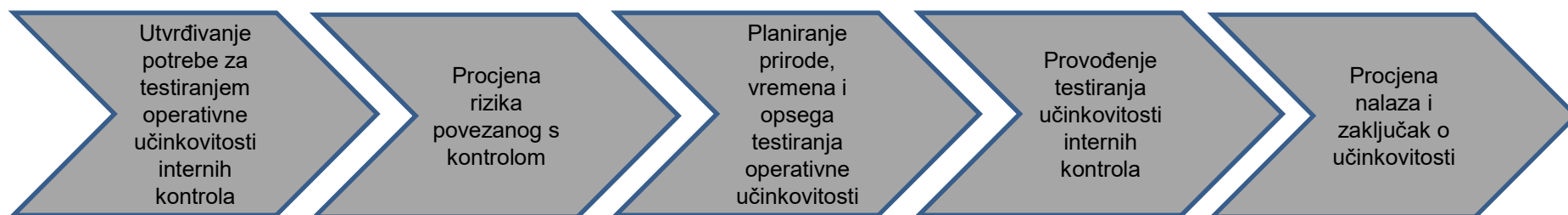
Rizici koji utječu na uspješnost poslovnog modela i upravljanje tim rizicima.

Način određivanja **naknade za rad** direktora (npr. prema fer vrijednosti)

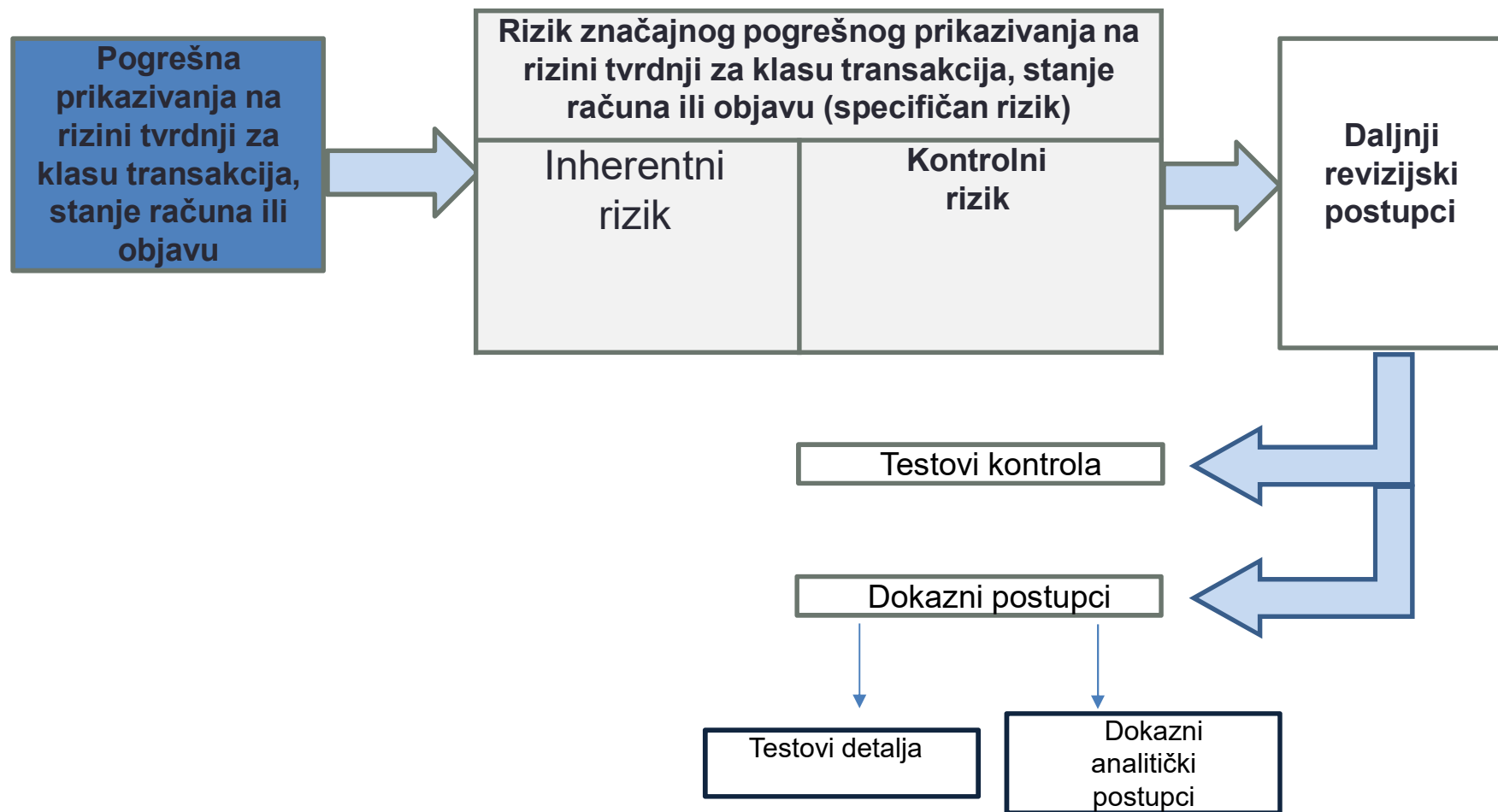
Ključne aktivnosti u procesu testiranja operativne učinkovitosti internih kontrola

Podnaslov:

Ključne aktivnosti u procesu testiranja operativne učinkovitosti internih kontrola

Na razini tvrdnji za pojedine klase transakcija, stanja računa i objave

Ključne aktivnosti u procesu testiranja operativne učinkovitosti internih kontrola

Uzorak za test

Razina testiranja

**Prakse
revizorskih kuća**

Povezanost dokumentiranih procesa i procesa u praksi

Izazovi

- Definicija poslovnih modela od strane ključnog rukovodstva subjekta
- Odluke o prodaji s utjecajem na računovodstvo
- Proces i sistemi potrebni za dokumentiranje poslovnih modela i razlozi za prodaju

- SPPI test na razini instrumenta
- Potrebni podaci nedostupni
- Uključivanje svih organizacijskih jedinica (front, mid, back)

- Fer vrijednost potrebna za instrumente bez aktivnog tržišta
- Volatilnost RDG-a i kapitala

- Dostupnost podataka u prijelaznom periodu
- Određivanje utjecaja na početna stanja
- Potreba za fer vrijednosti instrumenata trenutno mjerenih po amortiziranom trošku

- Usklada MRS 39 mjerenja i novih kategorija mjerenja po MFSI-ju 9
- Zahtjev za dodatnim kvalitativnim i kvantitativnim objavama
- Jasna komunikacija investitorima

Poslovni modeli

Ugovoreni
novčani tijekovi

Mjerenje po fer
vrijednosti

Prijelazni utjecaji

Objave

Ublažavanje rizika

- Korištenje postojećih propisanih dokumenata za segmentaciju portfelja i poslovne modele
- Informiranje ključnog rukovodstva subjekta o zahtjevima i strateškim opcijama

- Poboljšanje/implementacija sustava
- Klasterizacija i korištenje upitnika i checklisti
- Senzibilizacija organizacijskih jedinica

- Implementacija FV modela za instrumente bez aktivnog tržišta
- Poboljšanje postojećih IT aplikacija

- Identifikacija jazova podataka i kapaciteta postojećih IT podrški
- Uspostaviti simulacijske alate za identifikaciju i kvantifikaciju utjecaja
- Razviti, redovito ažurirati i revidirati FV modele za instrumente bez aktivnog tržišta

- Ogledni primjer objava
- Redovita komunikacija s regulatorima i investitorima
- Mogućnost nacionalnih objava i/ili smjernica

Sive zone u tumačenju IFRS9 u dijelu klasifikacije i mjerenja

?

POCI

?

**Ispravak novca i
novčanih
ekvivalenata**

**Prakse
revizorskih kuća**

?

SPPI test

?

Modifikacije

Početno priznavanje POCI imovine

MSFI 9:7.2.17

Odredbe o umanjenju vrijednosti imovine iz odjeljka 5.5. subjekt primjenjuje retroaktivno u skladu s MRS- om 8, točkom 7.2.15. i točkama od 7.2.18. do 7.2.20.

MSFI 9:7.2.18

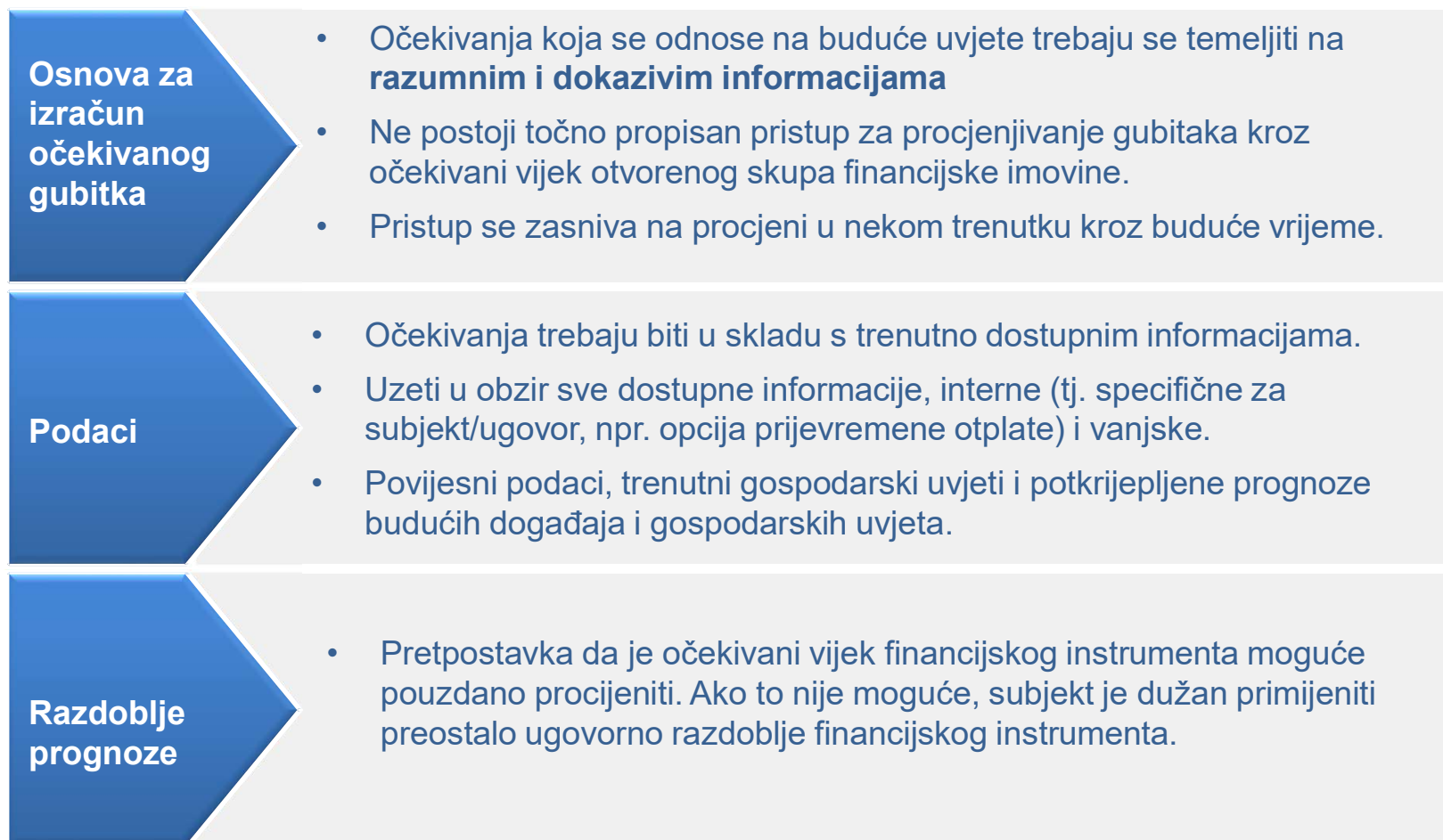
Subjekt se na datum prve primjene koristi razumnim i utemeljenim podacima dostupnima bez nepotrebnih troškova i napora kako bi odredio kreditni rizik na datum početnog priznavanja financijskog instrumenta (ili za obveze na temelju zajma i ugovore o financijskom jamstvu na datum na koji subjekt kao stranka prihvati neopozivu obvezu u skladu s točkom 5.5.6.) i usporedio ga s kreditnim rizikom na datum prve primjene ovog standarda.

Temeljem informacija dostupnih na datum inicijalne primjene, Banka alocira financijsku imovinu po stupnjevima. Također, Banka mora ocijeniti postoji li financijska imovina koja zadovoljava kriterija izdane ili otkupljene kreditno umanjene imovine

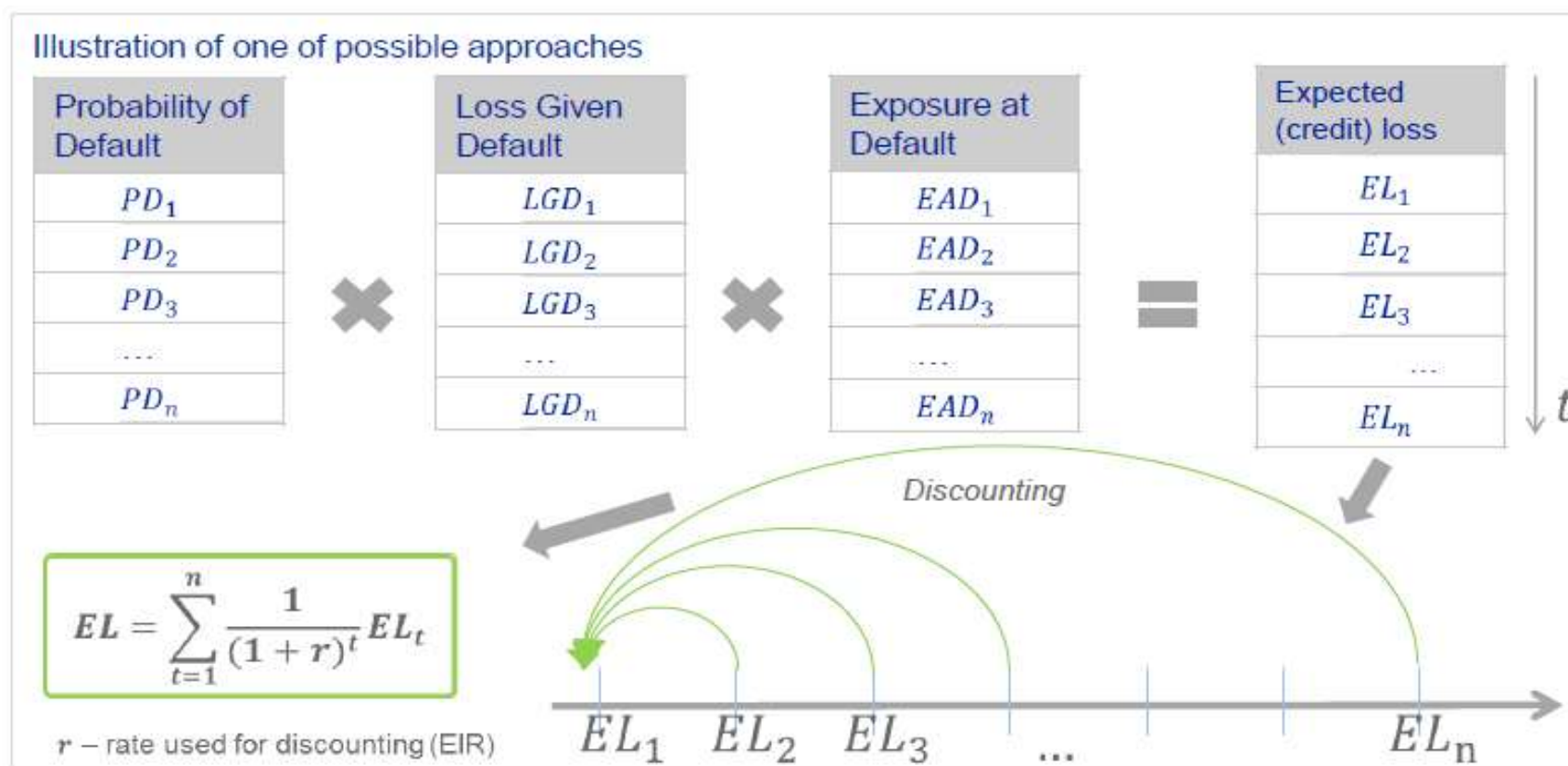
2. Utvrđivanje i praćenje granica upotrebe analiziranih modela

Pretpostavke koje ulaze u procjenu očekivanih gubitaka

Podsjetnik izračuna umanjenja vrijednosti po MSFI9

Kako bi se uzela u obzir vremenska vrijednost novca prema zahtjevima MSFI-ja 9, rizični parametri mogu biti izraženi kao vektori, a ne skalari, kao što je bila praksa do sad.

Povećanje kreditnog rizika – primjer kriterija

Mogući kriteriji povećanja kreditnog rizika

01

Promjene
pokazatelja
vanjskog tržišta

02

Značajno
povećanje kreditnog
rizika po drugim
instrumentima
istog dužnika

03

Nepovoljne promjene
poslovnih, financijskih
ili ekonomskih
uvjeta

04

Informacije o
prekoračenju roka,
odnosno danima
kašnjenja

05

Promjene načina upravljanja
kreditnim rizikom kod subjekta.
(npr. korištenje liste praćenja)

06

Snižavanje internog
ili vanjskog rejtinga.

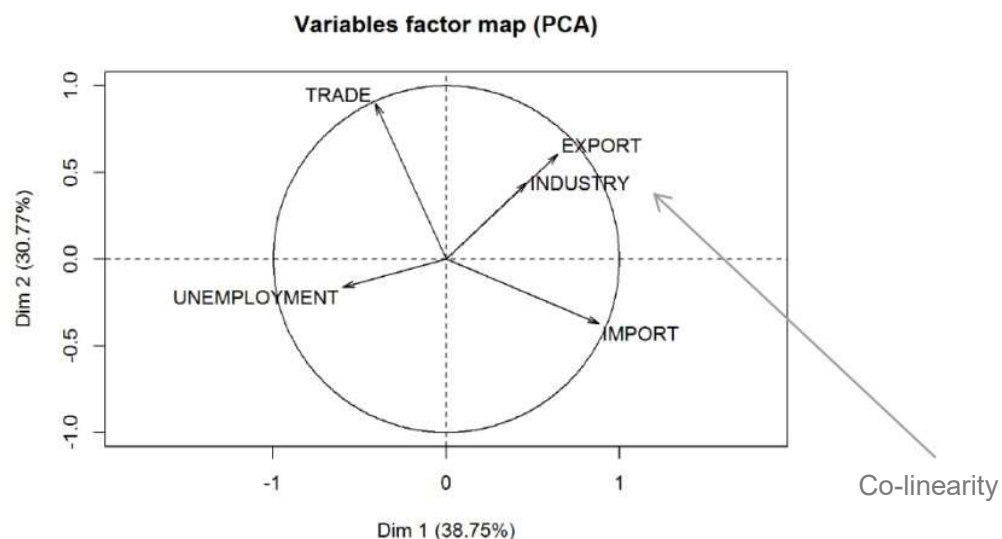
Makroekonomski čimbenici

MSFI 9 ne propisuje potpunu listu makroekonomskih čimbenika koji bi trebali biti uključeni u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka, kao ni određene metode kako uključiti te makroekonomske faktore.

Primjer makroekonomskih čimbenika

- BDP
- Stopa nezaposlenosti
- Industrijska proizvodnja
- Uvoz
- Izvoz
- Kamatne stope
- Stope na štednju
- Dobit
- Inflacija
- Cijene nekretnina
- Tečajevi
- Likvidnost
- Tehnologija

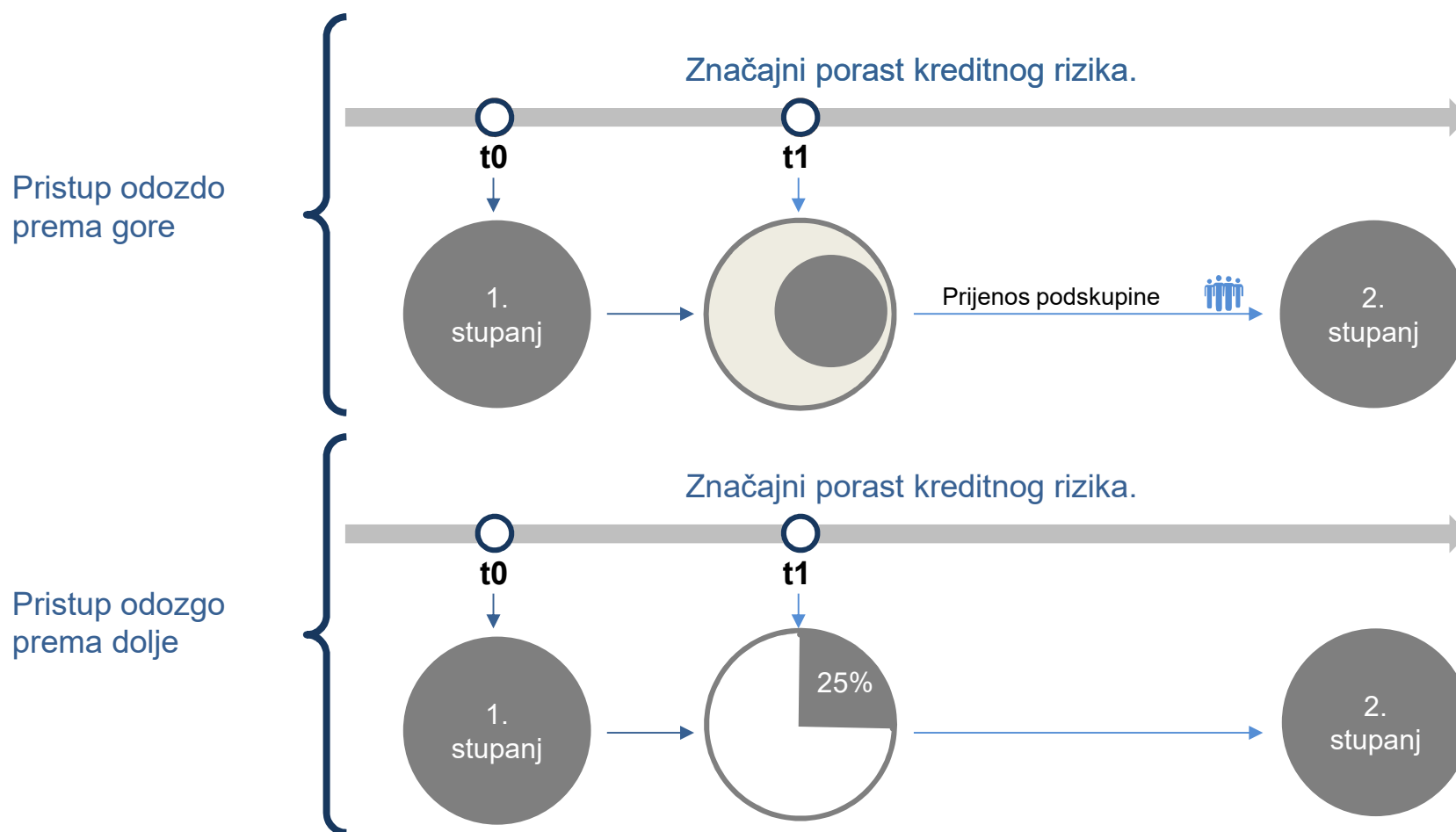
Primjer rezultata inkorporiranja makroekonomskih faktora

U procesu modeliranja, ključno je provjeriti koji su čimbenici značajni te isključiti efekte kolinearnosti

Promjena kreditnog rizika – skupna procjena

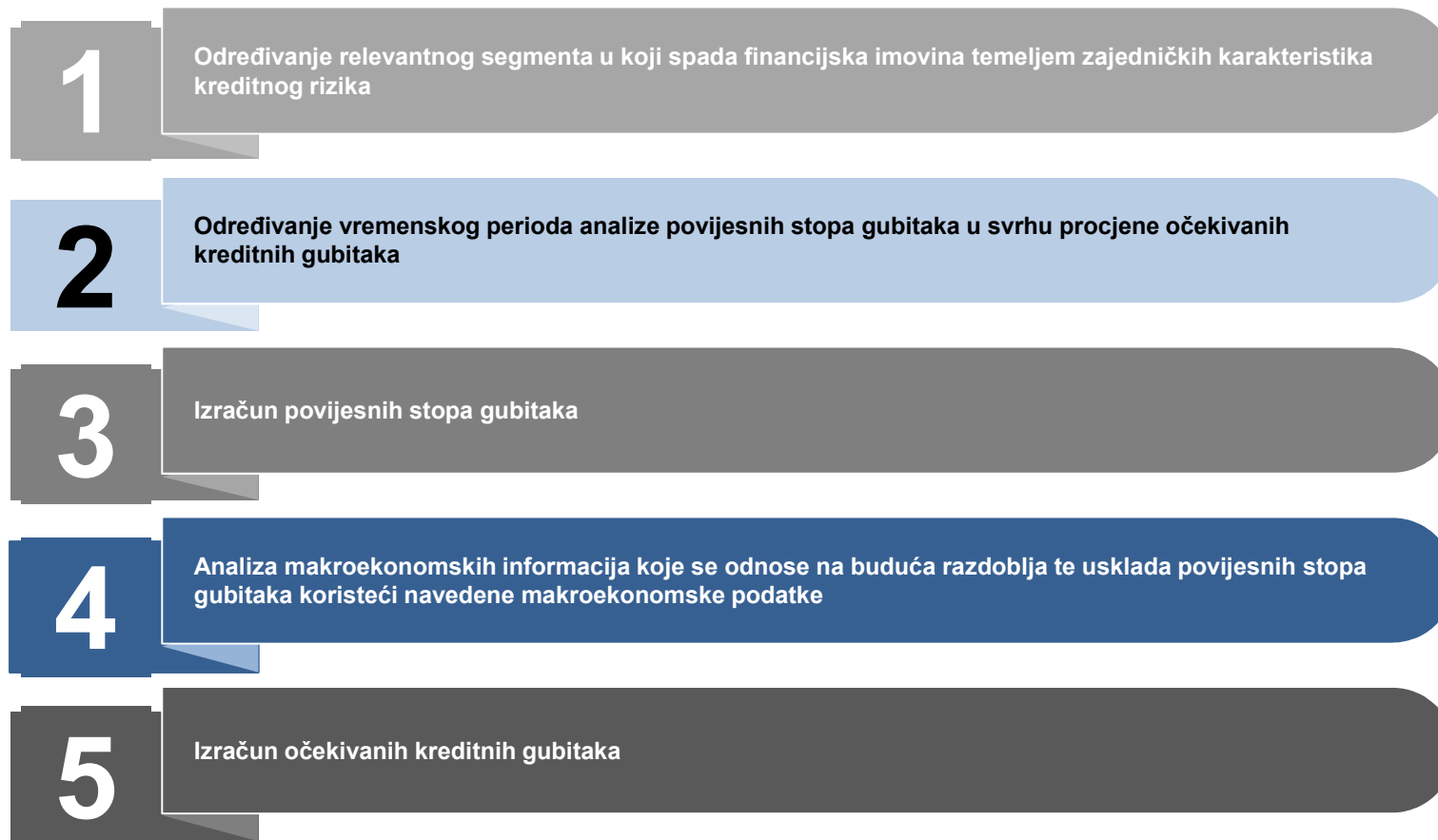
Opcije skupne procjene

Prelazak iz 2. u 3. stupanj

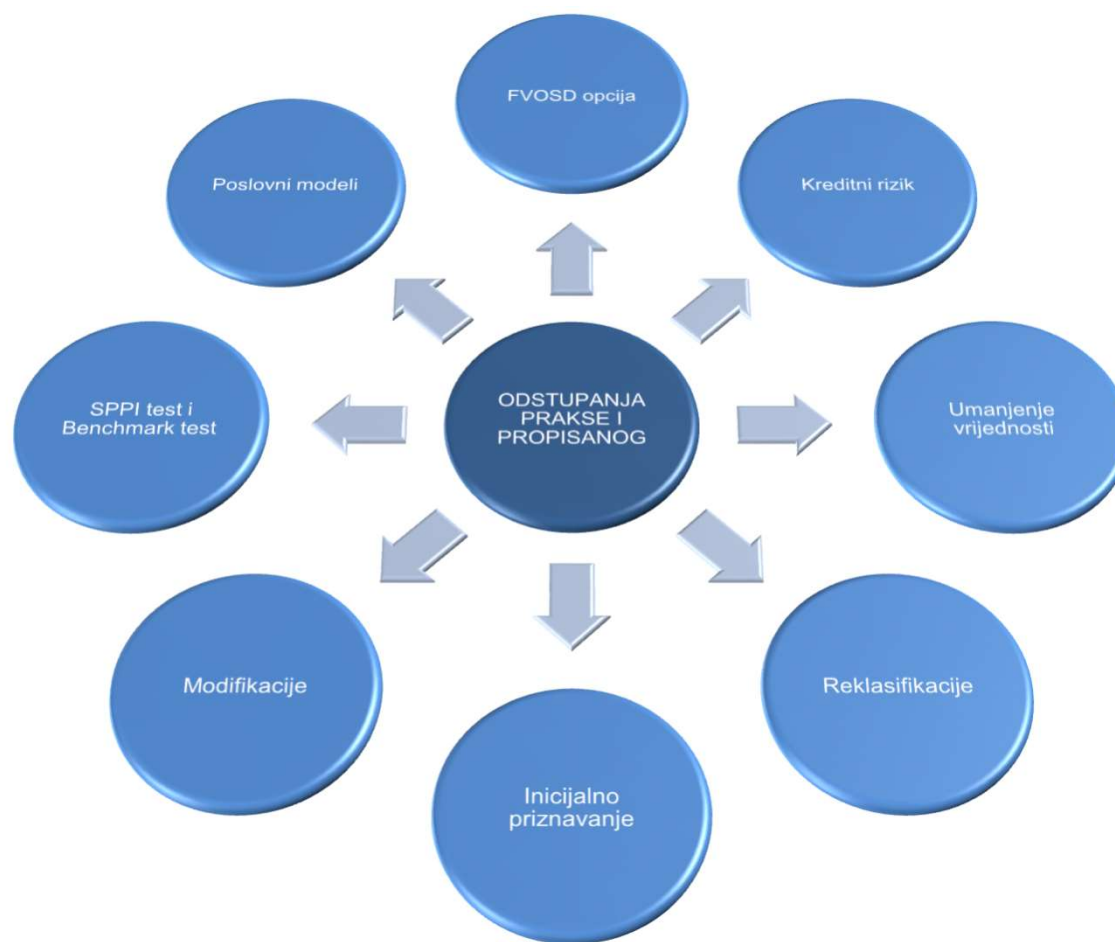
Koraci izračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristeći pojednostavljeni pristup

3. Dokumentiranost

Interne politike i procedure

4. Razmimoilaženje očekivanja u odnosu na supervizore

Razmimoilaženje očekivanja u odnosu na supervizore

Hvala na pažnji!

Tea Bažant

Izvršni direktor Sektora upravljanja financijama, Hrvatska poštanska banka

tea.bazant@hpb.hr

